

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
húsznap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszadásán
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 18.

Készpénzfizetés.

(K. Ö.) A Wekerle-kormány gazdasági programjait között a készpénzfizetések felvétele is szerepel. Oly kérdés ez, mely gazdasági helyzetünk megszilárdulásához lényegesen hozzájárul és melynek megvalósulásához minden előfeltétel biztosítva van.

Az Osztrák-Magyar Bank a készpénzfizetések felvételére szükséges aranykészletekkel már régen rendelkezik és a béke jegyében született viszonyok között a koronának sem lehet kifogása oly kérdés megoldása ellen, mely Magyarország államhitelének és általános közgazdasági helyzetének javulását célozza.

Ausztria ugyan ellenkezni fog, amint ellenkezésén mulott, hogy a készpénzfizetés kérdése eddig megoldást nem nyert. Azt fogja mondani, hogy a készpénzfizetés felvételekor a közönség az aranyat elfogja rejteni és így a közös jegybank nélkülözni fogja a szükséges aranyat. Azt is mondják, hogy az arany a külföldre fog kiszivárogni. Mind a két aggodalom tárgyaltalan.

A közönség nem rejti el az aranyat. Ezt láttuk a fakultatív készpénzfizetés felvételekor. Az arany, amint azt a bank kiadta, ismét visszaszivárgott a bankhoz. A közönség jobban szereti a bankjegyet, ennek kezelése egyszerűbb és könnyebb.

És csak mellékesen jegyezzük meg, hogy növekedőben van a csekkforgalom is, mely idővel szűk körre szorítja a készpénzforgalmat.

Azon eshetőség ellen pedig, hogy az arany a külföldre vándorol, megvéd az Osztrák-Magyar Bank kamatpolitikája. A közös bank eddig is kitűnően értett ahhoz, hogy miképpen kell a magyarországi termelők, első sorban a mezőgazdák rovására a pénzt megdrágítani. A készpénzfizetés esetén is érteni fogja a módját, hogy az aranyat itt lekösse.

Ausztria ellenkezése kizárólag oda irányul, hogy pénzügyi fejlődésünket megakassza. A fakultatív készpénzfizetés felvételekor ugyanis azt hittük, hogy azt a kiállott próbaév után a kötelező készpénzfizetés fogja követni. A beállott politikai zavarok, mint sok más, ennek a kérdésnek a megoldását is késleltették. A politikai viszonyok azonban most kedvezőre fordultak, ezt az alkalmat tehát nem szabad elhalasztanunk, annál kevésbé, mert a legnehezebb előfeltétel, az aranykészlet meg van, sőt egy rendelkezésünkre álló kimutatás szerint az Osztrák-Magyar Bank nagyobb ércledezzel rendelkezik, mint akár a német birodalmi, akár az angol bank.

Pénzügyi fejlődésünk elengedhetlen feltételei, hogy számunkra a világpiac megnyíljen. Szabadulnunk kell Ausztria pénzügyi gyámokodásától, mely hitelünket rontja és kénye-kedve szerint regulálja.

Ez pedig csak abban az esetben lehetséges, ha a valuta szabályozást betetjük a készpénzfizetések felvételével.

Ha a jelek nem csalnak, az iparpártolási mozgalom nem szalmaláng. Szükségünk van, hogy itt gyárak, ipartelepek épüljenek. De mi tőkeszegény ország vagyunk. Kell tehát, hogy az idegen tőke bejöhessen hozzánk, hogy részvénytársaságainkat megvehesse. Ez is csak abban az esetben lehetséges, ha készpénzzel fizetünk, mert kötelező aranyvaluta mellett megszűnik az a zsió, mely a kereskedelmi forgalomra zavarólag hat. Erre annál inkább lehet kilátásunk, mert nálunk oly kamatozási viszonyok uralkodnak, melyek rendezett valuta mellett csábítólag fognak hatni az idegen tőkére.

Akik a készpénzfizetések felvételét megakasztani szeretnék, fizetési mérlegünk passzivitására szeretnek hivatkozni. Szerintük passzív fizetési mérleg mellett az arany kiszivárog. Ezeket megnyugtathatjuk azzal a ténnyel, hogy eddig is csak passzív volt a fizetési mérlegünk a valuta rendezésére összegyűjtött aranykészlet nem vándorolt ki, hanem idebenn maradt, sőt gyarapodott. Nincs okunk a jövőben sem az ellenkezőtől tartani.

Pénzügyi és közgazdasági fejlődésünk szempontjából azért nagy reménységgel nézünk a valuta végleges szabályozása elé.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Amerikai Monte Carló.

Írta: Elmore.

Csalódik az, a ki azt hiszi, hogy Európa a játékosok hazája, hogy csak ott vannak kártya és játékarhangok, mert Amerika számtalan helyén épp úgy folyik a játék, mint a független Monaco fejedelemségben, Monte Carlóban, talán még nagyobb arányokban. A rendőrség tiltja ugyan a pénzben való játékot, de azért szemel huny neki, néhol az állami kormányzó, másutt a polgármester tiltja meg a lóversenyi fogadásokat, de sok helyen ebből virágzik a város a hol azután szabadon folyik minden állami, városi és rendőri ellenőrzés mellett a roulett, kocka és lovas játék, lóverseny-fogadás vagy bármi házard kártyajáték.

Koronája e városoknak Saratoga, N. Y. Ebben a városban szinte a levegőben van a játékos láz. Minden ember, a legkomolyabb politikus-tól az utcai rikkancsig, a játékról, a forgandó pénzről beszél, s annak izgalmait élvezi. A városban 25 kisebb nagyobb játékarhang van, hol naponként legalább 1.000.000 dollár cserél gazdát. A legdivatosabb hely

Canfield klubja, hol a roulett vagy a fáraót vasárnapot kivéve minden éjjel játszik, s naponként ott 200.000 dollárt vesztenek vagy nyernek.

Joe Ullman játékarhangjában professzionátus játékosok ülnek az asztal mellett, míg vannak olyan játékosok, a hol 5 centes téteket is lehet tenni a roulett-asztalra, vagy bookmaker, kerékre, vagy kockajátékra.

A vendéglőkben asszonyok játszanak mindenki szeme láttára mindenféle házard játékot. A lóversenyterrel átellenben egy fogadási irodában minden amerikai és külföldi versenyre elfogadnak téteket, míg a lóversenyterén mindennap egy millió dollár jut idegen kézbe.

Itt találhatók meg egy helyen a felső 400 képviselői, a színházak csillagai, tőkepénzesek, kiknek alapját a Vall Streeti spekulációk megingatták, professzionátus lovasok, fogadók, lóversenyőrök és mindenféle kétes ekziszenzia kellemes szomszédságban pihen itt meg egymás mellett.

Délután két órakor kezdődnek a versenyek, a mikor 10-15.000 ember totul be a versenyterre. 5000 ember mindjárt körül fogja a nagy fogadási arénát, ostromolják minden oldalról a könyveseket jobb és jobb osztalékért, melyet olykor a bookmaker meg is tesz, hogy

ragadja el a fogadók pénzét. A bookmaker leereszkedőleg írja az osztalékot, mintha kegyet gyakorolna a fogadóval, míg a játék végén viszi a teli táskát papirbankókat, s élete végén milliókat hagy hátra örökségképen. És a fogadó tömeg hiába látja napról-napra, hogy a pénz csak a bookmaker táskájába vándorol, soha sem hiszi el, hogy a bookmaker nagyon jól tudja, hogy a körül tolongó fogadók közül neki kell győztesen kikerülni.

S mikor egy ló bejön; a nyertes bort iszik, a vesztes pedig whiskit, hogy erősítse idegeit. Egy ur, ki nemrég egy elnöki választási kampányt vezetett az Unióban s kinek üzleteitől millióknak kenyere függ s mindenki tisztelettel köszönti, itt a versenyterén az istállófiukkal komázik, vagy bármi kétes idegennel, ki tanácsot ad neki. Itt van a milliárdosok közül Mrs. Clarence Mackay, ki izgatottságában Mrs. Jos. Widener karját ütögetti, itt van Jesse Lewisohn, egy irtózatosságon örökös, ki Lillian Ruseller a legszebb amerikai színésznővel ül egy páholyban; és itt van Nan Patterson, kit csak egy hajszál választ el, még nemrég az örökös rabságtól Caesar Young meggyilkolásának vádjá miatt.

Nevezetes alak itt még Leo Mayer, ki 7

A világhírű **Fownes** angol s különleges női franczia keztyükben, tovább **Humanic** védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár.

TAVASZI UJDONSÁGOK megérkeztek

ROTH M. utóda kalap s uri divat üzletébe.

Férfi fehérneműk méret után a leggyorsabban és a legistállóbban készíthetők.

1564

P. & C. HABIG s. BORSALINO kalapokban egyedüli raktár.
Tavaszi angol mellényekben, felöltőkben,
gummi kabátokban nagy választék.
Polytonos ujdonságok nyakkenőkben.

Istóczy zászlóbontása.

Az antiszemitizmus régi bajnoka, dr Istóczy Győző ismét kilépett a porondra és kibontotta a zászlót.

Röpiratot irt, amelyben mindenekelőtt elmondja a magyar antiszemitapárt keletkezését és diadalát. Azután azt bizonyítja, hogy az obstrukció akkor ütötte föl a fejét a parlamentben, amikor az antiszemitapártot kiszorították onnan. Amíg ez a párt élt, a meddő közjogi viták szüneteltek; csak akkor támadtak fel, amikor a függetlenségipárt Tisza Kálmán segítségével megölte az antiszemitapártot.

Mi tehát most a teendő? Erre a kérdésre így válaszol Istóczy:

— Az évek óta folyt s daczára az új koalíciós átmeneti kormány, még előreláthatólag tovább folyandó politikai és parlamentválság tehát tulajdonképpen attól az időtől datálódván, amikor az antiszemita irányzatot teljesen száműzték a parlamentből, — más, végleges megoldása a válságnak nincs s a parlament gépezete minduntalan felmondani fogja ezután is a szolgálatot, míg a régi antiszemita párt, legalább is 50—60 fővel újra be nem vonul a képviselőházba.

S ugyan kicsoda nagy veszedelmet jelentene ez? Ha Ausztriában Lueger vezérlete alatt 48 antiszemita képviselő ülhet a parlamentben, nem is számítva a szinte antiszemita alldeutsch képviselőket; — ha Párisban Drumont vezérlete alatt 40 antisemita képviselő ülhet a parlamentben, naczionalisták elnevezése alatt; — ha a német birodalmi gyűlésen, Stöckerrel együtt, az egész nagy konzervatív párt antiszemita érzelmű, nem is említve a 15—20, különféle pártelnevezés alatt működő bevallott nyílt antiszemita képviselőt; — s mindezek mellett nem is említve a közismert romániai és oroszországi viszonyokat: — egyáltalán nem látom be, miért ne lehetne Magyarországon is, ahol pedig arra tán a legnagyobb szükség van, a parlamentben egy 50—60 tagból álló nyílt antiszemita párt?

Ezután nyomban ki is fejté az új párt programját.

— A mi álláspontunk az — írja — hogy a zsidó még a kikeresztelkedés után is meg-

év előtt ujságáros gyerek volt New-Yorkban s ma 200.000 dollárra becsülik vagyonát, melyet a versenytéren szerzett. Itt próbálják szerencsésüket a játékbarlangok tulajdonosai: Richard Canfield, Mill M-Mahon.

S mikor vége délután 6 óra felé a versenynek, nem éhes, nem szomjas senki, de éhes a pénzre, melyet elvesztett s rögtön megindul a játék a játékbarlangokban a roulett és a kocka asztalon. Canfield játszó asztalain este 9 óra 30 perczkor kezdődik a játék, a hol akárhányszor 10.000 dolláros tétet is látni. Vagyonok usznak el naponként Canfield gyönyörű termeiben, mely a legdrágábbban van bebutorozva. Egy szatyr-szobor a kertben 80.000 dollárjába került a tulajdonosnak, de ezt mind meghozza a roulett s a játékosok vesztő serege. Ez pedig sok van. 200 vagy 300 ember is körülállja a roulett asztalt, a golyó pedig forog folyton míg a játékosok rakják, a croupier pedig seprük a pénzt. A roulett-asztal pedig forog folyton s augusztusban az idény delén csak késő reggel akad meg, mert addig az amerikai könnyelmű emberek is azt tanulmányozzák, hogyan lehet munka nélkül is vagyonra szert tenni.

marad a zsidó nemzet tagjának. Mi, antiszemiták, a zsidókérdést nemzetiségi, faji, politikai s közgazdasági kérdésnek tekintjük, sőt többet mondok: ezen keretben is mi, antiszemiták, csakis a panjudaizmus ellen küzdünk. S ha szabad az ujságokban a panszlavizmus, a pangermánizmus ellen pattogni, miért ne lenne szabad a panjudaizmus ellen is szót emelni? Ha tehát legális dolog a panszlavizmus elleni politikai küzdelem, szintoly legális dolog a panjudaizmus elleni küzdelem is. S azért, valamint hazaárulónak és nemzetárulónak tartanánk azt a magyart, aki ezt az országot a panszlavizmusnak vagy a pangermánizmusnak kiszolgáltatni akarná: ugy hazaárulónak és nemzetárulónak tartjuk azokat a magyarokat is, akik ezt az országot a panjudaizmusnak prédál odadobni akarják, sőt jórészen prédál már oda is dobták.

Az új helyzet.

Zichy Aladár gróf hivatalban.

Bécsből jelentik, hogy Zichy Aladár gróf miniszter ma délelőtt elfoglalta hivatalát. A miniszterium tisztikara Vértessy Géza min. tanácsos vezetésével tisztelgett az új miniszternél, ki Vértessy üdvözlő szavaira meleg szavakkal válaszolt. Beszédében a miniszter kiemelte, hogy teljes bizalommal viseltetik a tisztikar iránt, hogy azzal a megnyugvással akarja majdan helyét elhagyni, hogy egy királynak, mint a nemzetnek szolgálatára volt.

Zichy gróf tegnap dé után 2 órakor hosszú ideig tartó audiencián volt a királynál.

Apponyi miniszter és tisztikara.

Ugyancsak ma tisztelgett Apponyi kultuszminiszternél a miniszterium tisztikara. Apponyi rámutatott a kormány ideiglenes voltára. De a munka, melyet végezniök kell, nem átmeneti. Virágzó kulturára kell előkészíteni az alapot. Nagynevű elődei nyomdokain fog haladni, szeretettel jött és bizalmat kér.

Jekelfalussy.

Mint Apponyi és Zichy tegnap foglalta el hivatalát az új honvédelminiszter, Jekelfalussy Lajos is. Hivatalba lépése alkalmából Ludmann tábornok üdvözölte. A miniszter szíves szavakkal köszönte meg az üdvözlést.

Tegnap délelőtt Kossuth Ferencnél és Szeberényi József államtitkárnál tett látogatást a kereskedelemügyi minisztériumban új honvédelminiszter.

Polónyi audienciája.

Ő Felsége ma magánkihallgatáson fogadja Polónyi Géza igazságügyminisztert.

Az igazságügyminiszter előterjesztései.

Polónyi Géza igazságügyminiszter holnap járul a király elé, hogy ügykörébe vágó előterjesztéseit megtegye. Ezekre vonatkozólag a következőkről értesülünk. Az igazságügyminiszter elsősorban megfogja indokolni a király előtt, hogy miért tartottak vissza egy csomó kinevezést, melyet a kabinetiroda már készen küldött le. A maga részéről is javasolni fog néhány kinevezést. Biztos hír csak afelől van, hogy Oberschall Adolfot prononálja a Kuria elnökének, dr Günther Antalt igazságügyi po-

litikai államtitkárnak és dr Doleschall Alfrédét valamely magasabb bírói állásra, állítólag a budapesti ügyészség vezetésére. A többi kinevezésekről nem szivárgott ki semmi. Holmi régi politikai perek megszüntetése tárgyában sem az ügyészségeknek, sem a bíróságoknak nem ment semmiféle utasítás, miután a kormány az egész bírói apparátust még önmagától is függetleníteni akarja. Az azonban tény, hogy az igazságügyminiszter a királynak a politikai perek törlését fogja javasolni. A pertörlés alkotmányosan biztosított felségjog, melyet a király mindenkor az igazságügyminiszter előterjesztésére gyakorol.

Josipovics minisztersége.

A kombináció, amely ismét Josipovics Imrénének szánta a horvát miniszterséget, aligha válik be. A zágrábi Obzon azt írja ugyanis, hogy Josipovics semmi szín alatt sem vállalja a horvát szlavon-dalmát miniszterséget.

Küldöttség Wekerle és Kossuth minisztereknél.

Tudósítónk írja Budapestről, hogy a Gyáriparosok Országos Szövetsége ma 11 órakor tisztelgett Wekerle miniszterelnöknel. Chorin Ferencz elnök üdvözlőre Wekerle válaszolt s azt mondta, az államok hatálmának kulcsa ma már nem a fegyveres hatalomban, hanem a gazdasági önállóságban rejlik. Azt az erőt, mely egyedül alkalmas a kibontakozásra. Abban találja, hogy gazdaságunkat megerősítjük és iparunkat nagyszabású politikával fejlesszük. A küldöttség ezután Kossuth Ferenczet kereste fel, kit szintén Chorin Ferencz üdvözölt, Kossuth válaszában kiemelte, hogy modern állam nem lehet igazán az, aminek lennie kell anélkül, hogy a kellő arány meg ne legyen az iparral és kereskedéssel foglalkozók közt. Hogy elérjük Magyarország függetlenségét, szükséges, hogy az ipar rendkívül erős fellendülést nyerjen. Igaz, hogy nagy áldozatokat kell hozni iparunkért, de ezek csak hasznos befektetések lesznek. Végül a gyáriparosok támogatását kérte.

Wekerle és a temesváriak.

Tegnap délelőtt 10 órakor fogadta Wekerle miniszterelnök a temesvári választópolgárok nagyszámu küldöttségét, amely a városnak, mint választókerületnek mandátumát ajánlotta föl. A küldöttséget Wekerle a miniszterelnökségi palota nagytermében fogadta. A miniszterelnököt Jeszzenszky Dénes ügyvéd üdvözölte a koalíciós pártok nevében. A jelöltség elvállalására Tura Szilárd kérte föl Wekerlét, hangsúlyozva, hogy a jelöltséget az alkotmánypárt és a függetlenségi párt együtt ajánlják föl, miután erre a kivételes alkalomra elveik fönntartása mellett kezet fogtak.

Wekerle megköszönte a bizalmat, a jelöltséget elfogadta. Válaszában hangsúlyozta, hogy le kell ideiglenesen a politikai válaszfalnak omolni a nemzeti fejlődés küszöbén. A mai nehéz politikai helyzetben senki se várja a kormánytól egyes nagy kérdések rendezését. Erről le kell mondani. Az általános választói joggal szemben táplált kételyek eloszlására rámutatott a miniszterelnök a demokratikus követelményeknek

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlet-táblánattal a cég szívesen szigál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utcza, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

kellő formában jogos és szükséges voltára. Délben villásreggeli volt a miniszterelnök tiszteletére a Hungáriában.

Fölbomlott szabadelvűek.

Legujabban a szarvasi szabadelvűpárt mondotta ki fölbomlását.

Hang a multból.

A Napnak megint szenzációja van. Le-közli tudniillik teljes szövegében azt a kiáltványt, amelyet a király intézett volna a nemzetre, arra az esetre, ha a választásokat nem irták volna ki a törvényszabott időben.

A kiáltványt a király és Fejérváry irták alá. Az államnyomdában temérdek példány készült. Társzerekkel vitték át a miniszteriumba. Mikor most a hirtelen fordulat beállott, elszállította a darabont-kormány s átadta egy papírzúzó intézetnek, amely lassankint megsemmisíti a nyomtatványokat. Ezen a réven sikerült a Napnak ilyen fontos dolgot megtudnia.

Fabriczius kitüntetése.

A hivatalos lap legközelebb igen sok katonai kitüntetést fog közölni. Közük van Fabriczius Dezső is, aki a III. osztályu vaskorona rendet kapja.

A darabantok kárpótlása.

A volt Fejérváry kormány menesztett lájbuszárait valamilyen ismeretlen alpból most kárpótolja. Legutóbb *Pongráts* Hasszi adta ki a bérét számkivetett embereinek. Az alispánhelyettes tizezer koronát kapott. Ebből ezer koronája eltűnt.

Jellemző, hogy az egyik jelenvolt szolgabíróra gyanakodott.

Választási mozgalmak.

A városban.

A közönséget Barabás Béla jelöltetése foglalkoztatja. A függetlenségi párt bizalmi emberei tegnap fölutaztak Budapestre a jelölthöz. A szociáldemokraták is háznak megint Bokányi nevével. Persze minden legcsekélyebb kilátás nélkül. A városban plakátokat osztogattak Bokányi jövetelének és beszédének kidobásával.

A megyében.

A magyarországi választókerület a választási kampány folyamán egymásután teszi a jelöltek. A koalíció jelöltje, mint jeleztek már *Vaszi* György fővárosi tisztviselő Kossuth román tolmácsa volna, függetlenségi programmal; miután azonban ismeretlen ember a kerületben, nincsen talaja. Mindenáron ambicionálja a jelöltséget Korda Andor földbirtokos is, a szabadelvűpárt régi korifeusa, a volt kormánypárti képviselőnek, annak idején pártelnök Korda hír szerint szintén függetlenségi jelöltként szerepelne. Legujabban harmadik jelölt is akadt *Zigre* Miklós nagyváradi ügyvéd személyében, akit a kerület nemzetiségi párttraktója léptetett föl. Jelöltetése tegnap történt a kerület közlépöntjén. Győzelemre ugyan egyáltalán nincs kilátása, mindazáltal jelentékeny adre-ncziája van főként a görögkeleti papság és tanítóság körében, amely ebben a kerületben, sajnos, nagy agitációt fejt ki tudósítónk jelentése szerint a magyarelles nemzeti párt érdekében.

Örömmel jegyeztük föl azonban, hogy a nép soraiban a nemzetiségi pártpolitikai zászlóbontás az intelligencia kellemetlen állásfoglalása mellett sem ver nagyobb hullámokat. *Zigre* egyébként tegnap már meg is kezdte

korteszutját Csehiben. Tudvalevő, hogy a kerületben a szociáldemokraták is próbálkoznak. Erőlködésük, amely ilyenformán ismét új nevet hoz forgalomba. Komolyan szóba sem jöhet.

A kerületnek alkalmas, kipróbált elvhűségű koalíciós jelöltre van szüksége, akinek föllépése bizonyára egy-kettőre új irányt ad a választási küzdelemnek, amely egyébként hevesnek ígérkezik.

Az országban.

Békésmegye: *Oroszáán* *Bikárdy* Antal függetlenségi küzd *Veress* József a kerület régi függetlenségi képviselő ellen. Heves harcra van kilátás.

Pestmegye: Nagyszombatban, a választókerület székhelyén tegnap reggel falragaszok jelentek meg, mely a közönség tudomására hozza *Drobnicza* József tót néppári programmal képviselőjelöltül lépett fel. Föllépését csak gunynyal fogadják, mert azelőtt haladóparti ügynök volt és röpiratokat terjesztett.

Szatmármegye: Mátészalkán a kerület volt képviselője Szunyog Mihály megkezdte a kerület bejárását.

Torontálmegye. Török-Becse. A szerb nemzetiségi radikális párt képviselőjelölje, *Moksity* Jása adai parasztgazda hétfőn délelőtt meg akarta tartani programbeszédét Török-Becsen a község háza előtt. Nagy érdeklődő tömeg gyűlt össze, amelyben sok magyar ember is volt, mert a jelölt bacsikai létére jól tudván magyarul, magyarul is el akarta mondani programbeszédét.

Istentisztelet után a jelölt *Tomics* Jása, a *Zasztava* szerkesztője kíséretében megjelenván, mihelyt megpillantotta őt a nagy csoportba összeverődött nép, éktelen *szivió* *Pavlovics* kiáltásba tört ki. A jelölt nem mondhatta el programját s *Tomics* Jása is csak néhány szóval fejezhette ki megbotránkozását a zajos tüntetésen, melyet *Pavlovics* volt képviselő rendezett.

Wekerle mandátuma.

Tegnap délelőtt *Wekerle* Sándor miniszterelnökhöz küldöttség jött *Temesvárról*, amelynek 180 polgára a mandátumot kínálta fel *Wekerlének*. A miniszterelnök elfogadta a jelöltséget s hosszabb beszédben vázolta a kormány programját. Legérdekesebb része a beszédének az volt, melyben az általános választói jog kérdésével foglalkozott. Kijelentette, hogy a munkásokat be fogják vonni az alkotmány sáncaiba, a szavazás községenként lesz, gondoskodnak arról, hogy mindenki szabadon, befolyásolás nélkül adhassa le a voksát s megszüntetik az ugynevezett alkotmányos költségeket. *Wekerle* választói tiszteletére a Hungáriában bankettet adott.

Sikkasztás miatt öngyilkossá lett jegyző.

Az igazságszolgáltatás megszegyenítő bélyege elől a halálba menekült egy jegyző. Nagymarosi jegyzői teendőket már évek óta teljesítette a község megválasztása folytán *Bika* János. Az utóbbi időben hivatalát meglehetősen elhanyagolta s oly mérvű költségeket vitt véghez, mely a szegény jegyzői fizetést teljesen fölemészttette.

A kiadásokat pedig a hivatalos pénzből teljesítette. A nagy költségek feltűnt a községbeli embereknek s mindjárt a jegyző szabálytalanságaira gondoltak. Folyó évi április hó 6-án több rendbeli följelentés érkezett a beélt főszolgabíróhoz, hogy a nagymarosi községi pénztárban nagyobb hiányok mutatkoznak.

E följelentésekre a főszolgabíró április 9-ikére kitűzte a pénztárvizsgálatot.

Értesítette a nagymarosi pénztári ellenőrket, hogy a pénztárkulcsokat hozzák magukkal. A vizsgálatról tudomást szerzett a jegyző és kérte annak elhalasztását. A főszolgabíró azonban szabályszerint járt el és a vizsgálat foganatosítása végett kiszállott Nagymarosra. Április 9-én tényleg megejtette a hivatalos vizsgálatot, amikor is 4000 korona hiány mutatkozott.

Erre a jegyző eltávozott a községből, hogy a hiányzó összeget előkerítse, azonban az nap nem tért vissza. A főszolgabíró jelentést tett a királyi ügyészségnek, mely a jegyző ellen kiadta az elfogatási parancsot, mely a csendőrségnek is még az nap kézbesítve lett. *Bika* János jegyző időközben hazaérkezett a községbe és mikor meghallotta, hogy ellene ki van adva az elfogatási parancs, vadászfegyverét magához vette és eltávozott, magával vitte a pénzeszekrény kulcsát is.

A jegyző távozásának hírére a csendőrség azonnal felkeresésére indult, azonban két napi kutatás után sem tudták feltalálni. Végre tegnapelőtt a rendes csendőri járőr a nagymarosi erdőben egy feloszlásnak indult emberi hullára talált. A hullának nem volt sem feje, sem az egyik karja. A testen több harapás nyomai látszanak, melyek kutyák vagy farkasok harapásaitól származnak.

A hulla mellett egy vadászfegyver feküdt, melyből a golyó ki volt löve. A csendőrség azonnal jelentést tett a főszolgabírónak, ki a helyszínre kiszállott és megállapította, hogy a hulla azonos az eltűnt *Bika* János nagymarosi jegyzővel. *Bika* összetépett ruhájának zsebében a pénzeszekrény kulcsát is megtalálták, melylyel a pénztárvizsgálatot tovább folytathatták. A folytatólagos vizsgálat során mintegy 2000 korona hiány állapított meg újabban. Ez összeget úgy tudta megszerezni a jegyző, hogy a pénztári lakatok föleit leverte, miáltal a kisebb elrekesztett pénzekhez is hozzá juthatott.

Hogy pedig a lakatok sérüléseit eltitkolja, ólommal forrasztotta össze a letört részeket. Az öngyilkossággal még azonban nem lett elkerülve a kártérítés is, amennyiben az el-sikkasztott összeget a jegyző családjának kell megtéríteni.

A megkerült hulláról külön jelentést tettek az ügyészségnek, mely a további vizsgálatot *Bika* János ellen beszüntette.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Apr. 19. A megyei központi választmány ülése.

Április 29. A mérnökegyelet elöadása a városházán.

Május 3. Képviseleválasztás Nagyváradon.

Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történnék.

* **Uj titkos tanácsosok.** A király berceg *Dietrichsten* Hugó, *Mensdorff-Pouilly* grófjának titkos tanácsosi méltóságot adományozott díjmentesen, ugyancsak díjmentesen adományozta a titkos tanácsosi méltóságot *Hausner* Wisoldnak, a krakkói országos föltörvényszék elnökének is.

* **Biharvármegye rendkívüli közgyűlése.** Biharvármegye törvényhatósága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyedüli tárgya volt az országgyűlést május 19-ikére összehívó királyi meghívó. A gyűlésen meglehetősen kevesen vettek részt. *Miskolcay*

Ferencz dr. alispán 10 órakor megnyitotta az ülést. Örömet fejezi ki az új kabinet megalakulása fölött. Hálát ad Istennek, hogy az alkotmányvisszavétel politikai harcra véget ért. Aztán a tárgyra tért az alispán, s fölkerítte *Keszthelyi Zoltán* főjegyzőt, hogy a legkegyelmesebb királyi kéziratot olvassa fel. A felolvasás után, melyet állva hallgattak végig a megjelentek, egyszerre kiáltották lelkesedve:

Éljen a király!

A közgyűlés hódolattal vette tudomásul a királyi meghívót, s határozatilag kimondotta, hogy annak eredeti példányát megőrzés végett a megye főlevéltárában és egy másolati példányát a közigazgatási bizottság elnökének fogja kiadni. E határozat után az elnök szavára óriási lelkesedéssel kiáltották:

Éljen a király!

Ezzel a közgyűlés véget ért.

*** Karhatalom a választásokra.** A belügyminiszter tegnap értesítette Biharvármegye alispánját, hogy a bekövetkezendő képviselőválasztásokra a karhatalom igénybe vételére vonatkozó jelentését május 22-ig nyújtsa be az alispán a miniszterhez. Az idei választásoknál bajosan lesz szükség a szuronyra, legfeljebb ha a szociálisták okvetetlenkednek.

*** Megállóhely. Feltételes megállóhely.** Kint vannak már a jelzőtáblák, hol fog megállni a villamos vasut, bár egyelőre még csak az aszfaltozók hengerelő mozdonyának szólnak a táblák. Hanem azért a közönség is meg-megáll egyik-másik jelzőtáblánál — csodálkozni. Nem csekély fejtörést okoz például a kulturmérnöki palotára alkalmazott tábla, amely feltételes megállóhelyet jelez. Mire való az, mikor éppen 59 lépéssel odább, a plébánia templomnál már van egy feltétlen megállóhely? Vagy miért nincs akkor minden 59 lépésre egy-egy feltételes megállóhely?

Az sem utolsó dolog, hogy a Schlauch-tér nem kapott megállóhelyet; nem a Markovits-ház szegletére vagy a Darvassy-házjal szembe helyezték el a táblát, hanem a Markovits-ház végére. Sokkal czélszerűbb lett volna a Markovits-ház sarkán, esetleg az átellenes sarkon elhelyezni a jelzőtáblát, mert hiszen akik arrafelé le- és felszállnak, azok legnagyobb részt a Schlauch tér lakói lesznek. Valami rendet csak kell követni a megállóhelyek szétosztásában s a rend alapja csak a közönség érdeke, a közönség kényelme lehet, nem egyesek privát passziója.

*** A közkórház első negyedévi forgalma.** Biharvármegye közkórházának igazgató főorvosa tegnap betérjlesztette az alispánhoz a kórház első negyedévi forgalmát. A jelentés szerint:

januárban kezeltetett	1337 beteg
februárban	1326 „
márcziusban	1363 „
összesen:	4026 „

ezek közül meghalt 101, elbocsájtott 1685 és visszamaradt 2240.

*** A biharmegyei szabadelvűpárt feloszlása.** A város példáját követte a vármegye. A biharmegyei szabadelvűpárt tegnap délelőtt fél 11 órakor a Széchenyi szálloda éttermében ülést tartott, melynek egyedüli tárgya volt a szabadelvűpárt feloszlása. Az ülést *Szunyogh Szabolcs* pártelnök nyitotta meg. Előadta, hogy mivel az országos szabadelvűpárt feloszlott, kell, hogy a biharmegyei szabadelvűpárt is feloszljék. Melynek bejelentése után *Beöthy László* tartott beszédet, melyben megemlékezett a feloszlásról s megemlékezett a párt mintegy 40 évi működéséről, melynek alapján büszkének mondhatja a párt magát az eddigi sikerekre. A szabadelvűpárt habár

tel is oszlott, azért annak tagjai tovább is hívek maradnak a 67-es alaphoz, melyet ezután is teljes erejükből támogatni fognak. Indítványozta, hogy mondja ki a szabadelvűpárt a feloszlást és ebből az alkalomból üdvözljék *Tisza István* grófot. A párt az indítványt elfogadta és a következő távirat küldését határozta el:

Tisza István gróf

Geszt.

A biharmegyei szabadelvűpárt feloszlása alkalmából üdvözlj; vagyunk akik voltunk tántoríthatatlan híveid.

Ezután *Beöthy László* előadta, hogy a szabadelvűpárt eddig is befolyásolta és ellenőrizte a megyei közügyeket ezért indítványozza, hogy azt ez után is teljesítsék és egyben alakítsák meg a megyei pártot a megyei választásokra. A párt pedig politikai téren tovább is a 67-es alapot támogassa. Az indítványt egyhangulag elfogadták és a megyei pártot azonnal megalakultnak mondták ki. Az ujonnan alakult párt elnöke lett dr. *Beöthy László*, titkára pedig *Márkus László*. Az ülés után társasbéd volt a Széchenyi éttermében. Az ebéd felett sokan keseregtek a régi szép időkről.

*** Halálozás.** *Vigh Mihály* élte negyvenhetedik évében elhunyt. Széleskörű rokonság gyászolja.

*** Jutalom a ruhamerénylők fejére.** Napok óta, főként az esti órákban és leginkább a *Beöthy Ödön*, *Kossut Lajos* utcákon, valamint a *Szent László* téren garázdálkodik egy lelketlen csirkefogó, ki s gyanútlanul sétáló urinók ruháit valami olajos festék-oldattal leönti s jóformán tönkreteszi. A naponta megújuló panaszokra a rendőrség minden rendelkezésére álló módon igyekezik azon, hogy felfedezze az aljas merénylő kilétét, de az ideig eljárásában semmi eredményt nem ért. És mert a közönség segítsége nélkül nem is remélhető eredmény. Ez uton kéri fel a rendőrség a nagyközönséget, hogy a rendőrséget a merénylő ki nyomozásában támogassa. Egyidejűleg a károsultak megbizásából ezennel 100 korona jutalmat tűz ki a rendőrség annak, ki ezen ruharontó nyomára vezet.

*** Tűz a Kórház-utcán.** Tegnap délelőtt fél 11 órakor a tűzoltók két kocsijának éles csilingelése zavarta meg a Fő-utcai embereket. A tűz Kórház-utcán volt, ahol az ifj. *Popper József* kereskedő raktára van. A raktárhelyiség egy pinczében van, mely felett *Kovács Elemér* postatiszt lakása fekszik. A postatiszt felesége délelőtt zöldségért küldte le a pinczébe a cselédet. A cseléd azonban csakhamar visszajött s azt mondta hogy nem tud a pinczébe bemenni, mert ott nagy por van. Erre a postatiszt felesége akart lemenni, azonban a pincze egyik szellőztető nyílásán hatalmas füstgomolyog ömlött ki. Erről csakhamar értesítve lett a tűzoltóság és a rendőrség, honnan kivonultak a készülétek. A tűzoltóknak óriási feladatot kellett teljesíteni. A pnczében nagymennyiségű ásványvíz, kocsikenőcs, láda és szalma volt felhalmozva. A tűz csakhamar elborította az egész helyiséget. A tűzoltók füst-álarcczal hatoltak be a pinczébe s végezték az oltás életveszélyes munkáját. A tűzoltók közül bátor magatartásáért ki kell emelnünk *Gebey Jánost*, ki a legsűrűbb füstben, az óriási hőségben teljesítette az oltás munkáját akkor is, mikor már a többi tűzoltók nem tudták kiállni az óriási fojtó meleget és füstöt. *Gebey arcza* és bajusza a tüztől megperzselődött, súlyosabb baja nem történt. A tűz bizonyára gondatlanságból származott. A kár még ez id-ig megbecsülhetetlen.

*** A fészekszedő bűnhődése.** Budoráshán több iskolás gyermek kiment a mezőre játszani. Kezdetben csendesen játszadoztak, ké-

sőbb azonban *Zsunk György* 8 éves gyermek indítványára madárfészek szedéséhez fogtak. A legtöbb fészek egy tó mellett levő fákon volt. *Zsunk* tehát pajtásaival a tó melletti fákat akarta megfosztani a madarak fészektől. Először *Zsunk* mászott egy fára és könnyelműen kétékvedve egy merészen kihajló gyenge ágra lépett. Az ág letört és a fiu a tóba esett, hol megfult. Az esetről értesítették a királyi ügyészséget.

*** Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyerménnyel:

100.000 koronát nyert: 90710.

80.000 koronát nyert: 86507.

10.000 koronát nyert: 69.

5000 koronát nyertek: 7457 89163.

2000 koronát nyertek: 99574 9521 80476

109445 104740 76346 80721 60836 12604

37826 1049 45643 87735 1349 29806 39147

77956 55651 56265 80763 53512 54441 13792

96868 27582 22262 102363 83361 101061

16538 15524 26222.

1000 koronát nyertek: 88726 89 37244

14657 106092 56997 56782 39154 52293 71382

60645 52246 104627 79292 81466 46758

61638 19464 6288 47597 70612 108444

49680 41881 13396 78471 106015 38654

4187 103711 55232 19737 15895 54759 51640

10426 79048.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

Elsőrendű helybell kisiparosok által készített férfi-, női-, és gyermek-czipőkben a LEGOLCSÓBB BEVASÁRLÁSI FORRÁS

LEITNER LAZÁR

áruházában Nagyvárad, Zöldfa-u.

Ugyanott CARLSBADI czipő különlegességek is kaphatók. Helyi és vidéki telefon 217.

x A kőbányai Első Magyar Részvény-Serfőzde dupla göllat maláta győgsör név alatt aranykeresztes czimkével ellátott különleges üvegekben győgsört hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

IRODALOM.

Religio. Tudományos, társadalmi és irodalmi katolikus folyóirat. Szerkeszti *Dudek János* dr. egyetemi tanár. E jeles folyóirat új évfolyamának mindegyik számáról csak elismeréssel szólhattunk, de a jelen szám gazdag és kiváló tartalmánál fogva még talán felül is mulja az előbbi számokat. Valóban látszik, hogy a kitünő szerkesztő minden idejét, gondját, tudását e folyóirat fellendítésére szenteli. A tartalomról kiemeljük: A parlamentáris elv és az egyház. — *Krisztus*. *Mihályfi Akos* dr.-tól. — *Antiochiai szent Ignác* hitvallása. *III. Szent-iványi József* dr-tól. — *A Szentírás sugalmazásának újabb elmélete*. *I. Zubriczky Aladár* dr-tól. — *Az új erkölcsstan veszedelme*. — *Giesswein Sándor* dr-tól. — *A katolikus hitterjesztésügy a földkerekségen*. — *II. Bangha Bélától*. — *Egyházi világkrónika*. — *—y—la-tól*. — *Irodalom: Szojits: Teozófia és teozófiai mozgalom*. *Hanuy Ferencz* dr.-tól. — *Tillmann: Elrendeli-e az 1848*: *III. t.-czikk a parlamenti kormányt?* — *Giesswein Sándor: Szent Jakab, Jeruzsálem első püspöke*. — *Te-lefon. Megrendelhető a szerkesztőnél IV., Egyetem-utca 5. Ára egy évre 12 korona.*

Az «Zászlónk»-nak, ennek a kiváló ifjúsági lapnak legutóbbi száma szintén nagyon édekes és változatos tartalommal jelent meg *Izsóf Alajos* kitünő szerkesztésében. *Nagyfalusi Lajos*, *Osoray István* és *K. A. V. versen* és *Jörgensen*, *Béri F.* *Zsigmond*, *Schultz Orbán*, *P. Didon* elbeszélésein, *Kincs István* regény-

folytatásán kívül egy csomó hasznos rovat, érdekes tudományos cikk és számos illusztráció élénkíti a lap hasábjait. A «Zászlónk» előfizetési ára egy évre csak két korona, mely összeget legcélszerűbb a Damjanich-utca 50. szám alatti szerkesztőség-kiadóhivatalba postautalványon beküldeni.

A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár I. évi április 15-én kiadott 8. számában dr Dolencz József szerkesztő igen érdekes és tanulságos cikket irt a törvényhatósági tisztviselők közjogi helyzetéről. Ezenkívül a »Főlapon« számos utügyi, katonai, általános közigazgatási kérdésekre adnak szakszerű, talpraesett válaszokat. A »Könyvtári részben« Vilsinszky Károlynak a »Községi könyvtár« című munkáját folytatja, melyet a szakkörök legnagyobb érdeklődéssel fogadtak. A jeles munka a május 1. számmal be lesz fejezve. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 kor., egy óra 1 korona. Legcélszerűbb az előfizetési díjakat postai utalványon a szerkesztő és kiadó: dr Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 74. sz. alá beküldeni. — Mutatványszámokat szívesen küldenek az érdeklődőknek. Mig az 1905 évi készlet tart, kapható a tavalyi teljes évfolyam.

EGYESÜLETEK.

A nagyváradai mérnök- és építészegyesület folyó évi április hó 29 én délelőtt a városháza nagytermében tartandó nyilvános felolvasó ülésére most lett kibocsájtva a meghívó. A felolvasás tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. A városok rendezéséről — különös tekintettel Nagyvárad szabályozására. Előadja: Köszeghy József, városi főmérnök.
3. Az építőművészet fejlődéséről. Előadja: Uj Rimanóczy Kálmán műépítész.

Az ülés kezdete délelőtt fél 11 órakor.

A gazdasági egyesület kiállítása. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület az ősszel kiállítást rendez. A kiállítás az egyleti otthon és a városliget felhasználásával lesz megtartva. A kiállítás szeptember 15-től 23-ig fog tartani. A kiállítás olyformán lesz megtartva, hogy a gépkiallítás, állatkiallítás és kertészeti produktumokat az egyleti otthontól északra és keletre elterülő városliget szabad területén, míg a baromfikiallítás a városliget szigetén helyezte el a rendezőség. A kiállítás többi ágait az egyleti otthon összes helyiségében fogják bemutatni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: A titok. A.
Péntek: Gül Baba. B.
Szombat: A baba. C.
Vasárnap: János vitéz.

Darabváltás. Tegnap egy kis kellemtelen meglepetés érte a közönséget: az esti órákban jött a hír, hogy Károlyi Leona hirtelen berekedt s így a Hoffmann meséi előadása elmarad. Helyette a Szobaleány került színre, csekély számú közönség előtt, nagyjában a régi jó szereposztásban. François szerepét ezúttal Barna Mariska játszotta; úgy látszik, a nadrágos szerep leszélyezte, mert nagyon idegen-

szerűen mozgott. — Remélhetőleg a Hoffmann meséi, mely iránt eleve nagy volt az érdeklődés, mihamar ismét műsorra s akkor ezúttal színre is kerül.

A »Titok«. Ujházy Ede két év előtti dégjátékai alkalmával volt műsoron Wéber rendkívül bájos és szellemesen mulattató vígjátéka, a »Titok«, amely azóta nem is került színre Nagyváradon. Ma este telelevenítik a színházban a kedves darabot és az alkalommal mutatkozik be nagyobb szerep kererében Kőrmendi Kálmán, a társulat új szerelmes színésze. Mellette Fehér Gyula, Barna Mariska játszik vezetőszerepet, egyébként marad a régi szereposztás.

NYILTÉR.

Uj étterem és sörcsarnok.

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet

teljesen újjáalakítva, kibővitve és külön

polgári sörcsarnok-

kal a legmodernebbül berendezve, megnyitottam.

A mikor városunk e legujabb helyiségeit óriási áldozatokat nem kímélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Özv Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villásreggeli.

Folyton frissen csapolt Dreher sör!

Butor

A Preisz Mihály és Fia
csődtömegéből
meglevő BUTOROKAT megvettem, és

leltári árban árusítom.

Nagy Sándor-utca 4. sz. a.

Tisztelettel

Büchler Márton.

Telefonszám az egész megyére 626.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középsiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim

62.

— Beszélni valóm volna veled... Gyere velem a szállodába.

— Szívesen, ha nem tart sokáig...

— Nyilván sok dolgod van? Világos, sietned kell, hogy még egy bárkát tönkre tehesél, — mondta az öreg, aki nem tudott már uralkodni magán.

— Hát ugyan miért tették tönkre, ha hagyja magát — mondta Foma kihívó hangon.

— Természetes... Magad szerzeménye...

miért sajnálnád? Menjünk. És nem volna lehetséges, hogy ezt a hölgyecskét egy rövid időre a vízbe fojtanánk? — mondta Majakin halkán

— Menj a városba, Sasa, és rendelj egy szobát a szibériai udvarban... Mindjárt jövök én is! — mondta Foma, aztán Majakin felé fordult s büszkén mondta: Így! Mehetünk.

A szállodáig vezető uton egy szót sem szóltak. Mikor Foma észrevette, hogy Majakin nagyokat ugrik, nehogy elmaradjon tőle, szándékosan meggyorsította lépteit s mulatott azon, hogy az öreg nem tud vele lépést tartani.

— Pinczér — mondta Majakin barátságosan, mikor a vendéglő ebédlőbe értek s egy sarokba telepedtek — adj egy üveg asztali asztali bort. Olcsót.

— Nekem pedig egy konyakot — rendelt Foma.

— U-u-ugy? ... Ha rossz kártyája van az embernek, kiadja az utolsó tronfot előre — mondta gunyosan Majakin.

— Nem tudja hogy miként szoktam játszani — mondta Foma nyugodtan.

— Nem? tévedsz. Sokan játszanak így...

— Hogyan?

— Mint te... Bátran, de esztelenül...

— Ugy játszom hogy vagy szétreped a fejem, vagy kettéhasadnak a falak — mondta Foma tüzesen s öklével az asztalra ütött.

— Myilván ittál ma már? — kérdezte Majakin mosolyogva.

Foma eligazodott a székén s haragtól eltorzult arczzal így szólt:

— Majakin! Maga okos ember... Tisztelem önt az esze miatt.

— Köszönöm, tiamt!

— Majakin fölállt, meghajolt, miközben kezével az asztalhoz támaszkodott

— Ne köszönje... Azt akarom mondani, hogy én nem vagyok huszéves... Nem vagyok gyermek...

— Persze, persze, — hagyta helyben Majakin. — Eleget éltél, ez nem szenved kétséget. Ha a szunyog ilyen sokáig élne, akkorára nőne mint a tyúk.

— Talán jó volna, ha nem tréfálna, — intette Foma s olyan nyugodtságot színel, hogy Majakin megrettent s arcán látszott, mint vonaglanak a barázdák.

— Miért jött ide? — kérdezte Foma.

A kérdés nyomában egyszerre fényes gondolata támadt. Erősen meg volt győződve arról, hogy ha Majakin átvinné az egész üzletet, ő szabadon élhetne. Oda mehetne, ahova neki tetszik s azt tehetné, amit akar. Mind-éddig megkötötte, lebilincselte valami ámdé nem ismerte békóit s nem értett ahhoz, hogy miképpen kell lerázni a bilincseket. Most azonban olyan egyszerű, természetes módon jutott az eszébe. Szívében izgató és boldogító reménység tüze lángolt föl, látta, hogy zavaros életébe valahonnan valami fény sugar lövell be s minthasznál, nagy utak nyitak volna meg előtte. Agyában ezertéle kép fáradt, bámulva nézte, mint váltakoznak s összefüggéstelen szavakat mormogott.

— Ez volna... A legjobb volna! Vegyen el mindent — s vége! En pedig kimegyek a nagy világba!... Így nem tudok élni... mintha súlyokat akasztottak volna rám... mintha még volnék kötözve. Ez is, amaz is el van tiltva... én szabadon akarok élni... hogy tapasztalatokat gyűjtsék... majd beosztom én az életemet... Mi vagyok most? Fegyencz vagyok. Kérem, vegyen el mindent. Mindent. Vigye el az ördög. Kérem, szabadítson meg! Miféle kereskedő vagyok én? Nem szeretem ezt... aztán majd elvonulok az emberek elől, mindenki elől. Majd megtalálom a helyemet. Valahol talán találom munkát s dolgozom... esküszöm, ahogy dolgozom. Tegyen szabaddá... Látja, iszom... s lolytonosan asszonyokkal vesződöm.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, április 18.	
Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repeze aug.-ra — — — —	—

Értéktözsde.

Budapest, április 18.	
Osztrák hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Leszámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény — — — —	670.—
Közúti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 április 18. án	
Magyar aranyjárdék 4% — — — —	115.65
Magyar koronajárdék 4% — — — —	96.20
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — — — —	87.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	96.40
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	98.—
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön — — — —	2.18
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — —	161.—
Osztrák járdék papirban — — — —	100.—
Osztrák járdék ezüstben — — — —	1.01
Osztrák korona járdék — — — —	118.—
Osztrák járdék aranyban — — — —	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	1.60
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.40
Magyar hitelbank részvény — — — —	8.23
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	630.50
Osztrák magyar államvasuti részvény — — — —	685.75
20 frankos frankos (Napolendor) — — — —	14.02
Német birodalmi márka — — — —	117.35
London vista — — — —	240.35

Páris vista — — — — —	95.75
20 márkás arany — — — — —	23.48

A sáskák pusztítása. A földművelés-ügyminiszter tegnap rendeletileg utasította a törvényhatóságokat, hogy a marokkói sáskák pusztítására vonatkozó előző évben kiadott rendeletének sorosan feleljen meg. Vannak egyes magyarországi helyiségek, hol a marokkói sáska tetemes károkat okoz a gazdáknak. Ezeknek megakadályozására már többször bocsájtot ki rendeletet a miniszter azonban a legtöbb helyen figyelmen kívül hagyták, vagy csak felületesen terjesztették. Most utasítva lett a törvényhatóság, hogy a hanyag alárendelt közegekkel szemben a törvény teljes szigorral alkalmaztassék, nehogy közgazdasági viszonyainkat egyesek nemtörődomséggel megingassák.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó.

A Biharmegyei Takarékpénztár Részvénytársaság **Nagyváradon, 1906. évi április hó 28-án délután 4 órakor** az intézet saját helyiségében Kossuth Lajos-utca 3 sz. a.

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági iudítvány az alaptőke felemelése tárgyában.
2. Előterjesztés az alapszabályok megváltoztatása iránt.

Azon t. cz. részvényesek, kik a fenti közgyűlésen részt venni óhajtanak, tartoznak az alapszabályok 42. szakasza értelmében, három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeiket a Biharmegyei Takarékpénztárnál Nagyváradon letéteményezni.

Nagyvárad, 1906. április hó 18.

Az igazgatóság.

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat.

Van szerencsénk a nagyérd. közönség b. figyelmét nyaralási vállalatunkra fölhívni, amelyet a Horváth-féle szücsüzlettel átvettünk és azt a mai kornak megfelelően rendeztük be.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyegetek stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhoz küldünk, az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becses pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és társa

szücsüzlete Fő-utca 7. sz.

Lakás, Bethlen-utca 23.

saját ház. 1875.

Pesti hazai első takarékpénztár sorsjegyeket

napi árban elad s ezen sorsjegyekre magas összegű

kölcsönöket nyújt

a legelőnyösebb feltételek mellett a

Polgári Takarékpénztár részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth-utca.

Weinstock Fülöp

órás, látszerész

és fényképészeti cikkek üzletét

1906. év május 1-től

Veiszlovits Adolf-féle házba

(volt színházi épület)

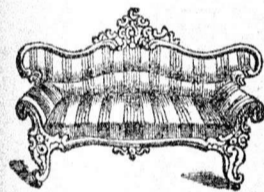
helyezi át. 1580

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcso

bútor

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és tri-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyebutordara-
bók a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata, — Kívánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám

Üveg és porcellán üzlet

végképeni felosztása

Nagyvárad, Fő-utcza Orsolyazárda-épület.

Összes üveg, porcellán, lámpa, tükör
és disztárgyakból álló fióküzletem rak-
tárát f. évi április elsőtől kezdődőleg az
üzlet felosztása végett elárulom
minden elfogadható árban, azért, mivel
Kossuth-utcza-i fő-üzletembe térszűke miatt
azokat nem helyezhetem el és hogy az át-
hurcolással járó tetemes szállítási költséget
megtakaríthassam, inkább a n. é. közönség
nek olcsóbb árban rendelkezésére bocsátom.
Midőn ezen kedvező körülményre a n.
é. közönség szives figyelmét felhívom, arról
is értesítem, hogy Kossuth-utcza-i fő üzletem
a megszokott szolid alapon tovább vezetem.

1566.

Tisztelettel:

HANT FRIGYES,
üveg- és porcellán-kereskedő.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvétetnek a villamos műnél.

Magyar bikák

500 koronától kezdve. Pekingi kacsatojások tuczatja ingyenes csomagolással 8 korona beküldése után szállíthatók.

Gróf Teleki Arvéd ura-
dalmából posta: **Koncza.**

1571.

Ia Raphiaháncs

eredeti bálák vételénél

65 koronáért

kapható Haldek budapesti
magnagykereskedő nagy-
várad-i raktárában (Kirsch-
chner és Deutsch szállító-
czégnél.) 1581.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. milleneumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers Concours.

Telefon:

280. sz.

Alapítva:

1854.

Első Magyar Részvény-serfözde

K Ö B Á N Y A

Főraktár Nagyvárad és Biharvár-
megye területére saját hazunkban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palaczkokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m. **ászkok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legujabb, legtekélyesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem úgy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, tüdőlk, szoptatónk, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél.**

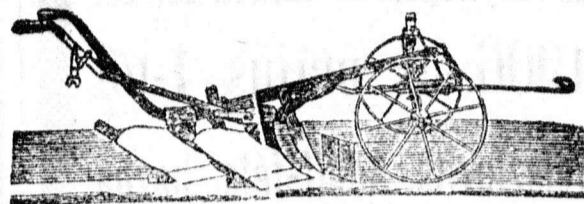
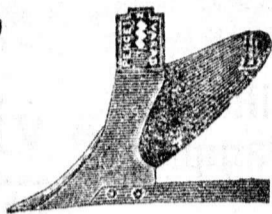
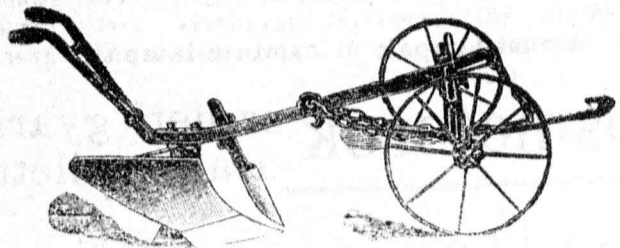
10 üveg és ezen felüli megrendelések házhoz szállítatnak.

Góliát maláta sör kapható: Janky utóda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Jörös, Maár és Szabónál, Lakatos Juliánál (Széchenyi tér).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-
müvelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

Ajtay Gyula és Társa

női- és férfidivat üzlete,

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja raktárát a közönség
szives megtekintésére.

Szabott ár. Telefon 630.

Férfi ingek

2 K 80 fillől 6 Kr.

Női ingek

2 „ 20 „ 18.—

Pamut vásznak 1 vég 23 m.

9 K. „ 18.—

Paplanok

3 K 50 „ 20.—

Női harisnyák

— — 50 „ 4.50.

Napernyők fekete és színes

3. — „ 50.—

Mindenféle mosó áruk. Creton. Chiffon. Bélések.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Franciaország csillaga. Etoile de France.

A legrsőbb pirosrózsa újdonság!

Ujdonságok. Különlegességek.

Alacsony és magastörzsű **RÓZSÁK**, nagyvirágú **Chrysanthemum**.
Kaktusz-Dáhliak legszebbjei. **Diszcserjék**. Szobanövények, cserepes
virágok. **Jutányos igen mérsékelt árban beszerezhetők.**

Helybeli és vidéki megrendeléseket teljes szavatosság mellett intéz el:

IFJ. JELINEK FERENCZ

ker. és műkertészete, különleges rózsatelepe

NAGYVÁRAD,

Aradi-ut 33. (A honvéd laktanyával szemben.)

TELEFON 102. és 103. szám.

Árjegyzéket kívánatra ingyen.

A piros rózsák királynéja